

 HEDEMORA KOMMUN	STYRDOKUMENT		Sida 1(6)
	Datum 2024-07-31		Omfattning Kommunövergripande
	Giltighet fr o m: 2024-09-17		Publicering Författningssamling
Godkänt/antaget av Kommunstyrelsen	Dokumentägare Stabschef	Dokumentansvarig Brottsförebyggande samordnare	

Åtgärdsplan för Hedemora kommuns brottsförebyggande arbete

Dok. Kategori:	Plan
Stadie:	Beslutad
Gallring:	Bevaras
Kort beskrivning:	Denna åtgärdsplan är framtagen utifrån krav som ställs i lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande frågor. Planen grundas i lägesbild framtagen 2022/2023. Åtgärderna beskrivs i dokumentet.

Ursprungligt beslutsdatum 2024-09-17, § 134	Ursprungligt diarienummer Dnr KS291-24 160	Bör revideras senast 2026-07	Skapad av Märta Brandts Brottsförebyggande samordnare
Revideringar (datum, §)	Vad revideringen avsett	Diarienummer vid revidering	Ändrad av

Åtgärdsplan för Hedemora kommuns brottsförebyggande arbete

Åtgärdsplan för Hedemora Kommuns brottsförebyggande arbete

I enlighet med lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska Hedemora kommun, med en lägesbild som underlag, besluta om en åtgärdsplan som beskriver vilka åtgärder man avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan). Lägesbilden ska uppdateras minst vartannat och åtgärdsplanen ska följas upp.

Kommunens vision *Hedemora 2038* säger att Hedemora ska vara en växande, attraktiv och trygg kommun att bo och verka i. Ett av våra övergripande mål är att Hedemora ska vara en trygg plats för både invånare och besökare. Vårt brottsförebyggande och säkerhetsarbete ska bidra till ökad trygghet i kommunen.

År 2038 ska Hedemora kommun vara Dalarnas tryggaste kommun för boende, företag och besökare. Med visionen, målet och lägesbilden som grund har tre prioriterade områden för det brottsförebyggande arbetet tagits fram. Dessa områden har valts ut av det lokala brottsförebyggande rådet (Brå).

De prioriterade områdena är:

- Narkotika
- Våld i familjer/nära relationer
- Upplevd trygghet

Denna åtgärdsplan är övergripande för hela kommunen. En mer detaljerad plan kan komma att beslutas av arbetsgruppen.

Uppdrag

Åtgärderna ska så långt som möjligt baseras på tillgänglig forskning och praktik. De är valda utifrån de prioriterade områdena och kommunens möjlighet att påverka. Åtgärderna är antingen nya eller behöver vidareutvecklas. De utgår från tillgänglig forskning och beprövad erfarenhet.

Varje åtgärd ska följas upp av arbetsgruppen som anges i kolumnen *Vem* i tabellen på kommande sida. Kolumnerna hittas under varje åtgärdskategori. Varje åtgärd delrapporteras till lokala Brå en gång om året. Vid delrapporteringen ges möjlighet till justering av åtgärd vid behov. Kommunens representanter i arbetsgrupperna ansvarar för rapporteringen.

Uppstart för åtgärderna sker under hösten 2024. I arbetsgrupperna hänvisas till samarbetspartners. Samarbetspartners kan bestå av representanter från näringsliv eller civilsamhället.

Prioriterat brottsproblem: Narkotika

Kort sammanfattning från lägesbilden: Den anmälda narkotikabrottsligheten är högre i Hedemora än Dalarna i stort. Då narkotikabrott är ett polisupptäckt brott så tyder det samtidigt på att Polisen arbetar med frågan. I kompletterande undersökningar framkommer också problem med narkotika. I den nationella trygghetsundersökningen framkommer höga siffror på upplevd otrygghet på grund av misstänkt narkotikahandel i bostadsområden. I kommunens arbete med metoden *Effektiv samordning för trygghet (EST)* framkommer också rapporter om olika händelser kopplade till narkotikaproblem, så som misstänkta försäljningar och påverkade personer.

Övergripande mål: Att minska andelen som uppger att de har problem med öppen narkotikahandel i sitt bostadsområde (NTU); att minska förekomsten av narkotika i avloppsvattnet (avloppsmätning).

Åtgärder:

- Implementera metoden *Krogar mot knark*.
- Implementera och arbeta med *tobaksfri skoltid*.
- EST-samordning. Arbeta med situationell prevention (förändra platser där brott kan begås).
- Ökad närvaro och tidig uppsökande verksamhet av unga i riskzon.
- Säkerställa strukturerad samverkan mellan kommun och Polis, implementera SSPF eller annan kunskapsbaserad modell för tidig oro.

Mål	Orsak	Åtgärd	Vem?	Förslag detaljerad åtgärdsplan
Minska narkotika i krogmiljön.	"Naturlig" miljö och en ökad normalisering i samhället.	Implementera metoden <i>Krogar mot knark</i> .	Brottsförebyggande samordnare, Länsstyrelsen och krögare tillsammans med Polisen.	Utbildningar, policy, marknadsföring, implementering, tillsyn.
Nolltolerans mot ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak, spel) i skolan.	Vana/grupptryck, miljö, normalisering av nikotinprodukter bland unga.	Implementera och arbeta med nikotin och tobaksfri skoltid.	Skolor och elevhälsa, ANDTS samordnare.	Policy, implementering, arbeta efter metodstöd, arbeta med ANDTS-coacher.
Identifiera platser där narkotikahandel förekommer. Minska andel som upplever problem i stor utsträckning med öppen narkotikahandel (NTU).	Brotts- och problemattraherande platser.	EST-samordning. Arbeta med situationell prevention. Ökad närvaro och tidig uppsökande verksamhet av unga i riskzon. Säkerställa strukturerad samverkan mellan kommun och Polis.	Brottsförebyggande samordnare, Ungdomsstödjare, Socialtjänst och Näringsliv- och samhällsutvecklingsavdelningen samt Hedemorabostäder och polisen och samarbetspartners.	Trygghetsvandringar, närvaro av trygga vuxna, socialarbetare och ungdomsstödjare, ökad verksamhet i områden i samråd med Näringsliv och civilsamhälle, narkotikasök hund, hitta trivsamma mötesplatser/aktiviteter. Implementera SSPF eller annan kunskapsbaserad modell för tidig oro.

Prioriterat brottsproblem: Våld i familjer, våld i nära relationer

Kort sammanfattning från lägesbilden: Våld i nära relationer och våld i familjer är två kategorier av brott där det finns ett stort mörkertal. Det är därför viktigt att tolka den anmälda brottsligheten med försiktighet. Vi kan dock se att anmälda brott i kategorin våld i nära relationer ligger högre i Hedemora i jämförelse med Dalarnas län. Senast åren lägre än Sverige snitt. Vid kontakt med Socialtjänsten vittnar dem att de flesta orosanmälningarna rör våld i familjer.

Övergripande mål: Minska våld i nära relation och våld i familjer. Öka andelen familjer som tackar ja till stöd från socialtjänsten.

Åtgärder:

- Värdegrundsarbete med normer i skolan.
- Hitta samverkansformer kring tidiga insatser mellan skola, socialtjänst och centrala elevhälsan.
- Utbilda förskolepersonal i tecken på våld, material *Liten och trygg*.
- Sprida *Huskurage*.
- Kunskapshöjande insatser, utbilda personal för att kunna erbjuda stöd till våldsutövare.
- Kunskapshöjande insatser, säkerställa rutiner och utbilda chefer i att upptäcka våld.

Mål	Orsak	Åtgärd	Vem?	Förslag detaljerad åtgärdsplan
Lägre andel som uppger att de blivit hotade (Lupp).	Våldspyramiden, kultur/miljö.	Arbeta med värdegrund och normer och värderingar i skolan.	Skola och elevhälsa.	Systematiskt arbete med värdegrund, kartlägga om det går att implementera koncept trygg skola eller annan kunskapsbaserad modell.
Minskad frånvaro bland elever.	Problematiske frånvaro på grund av hemförhållanden.	Hitta samverkansformer mellan skola, socialtjänst och centrala elevhälsan (tidiga insatser).	Socialtjänsten, skola och elevhälsa.	Upprätta riktlinjer för samverkan, hitta samverkansformer.
Öka kunskapen om våld och öka antalet orosanmälningar från förskolan.	Utsatta barn.	Utbilda förskolepersonal i tecken på våld, <i>Liten och trygg</i> .	Förskola, socialtjänst och brottsförebyggande samordnare.	Implementera <i>Liten och trygg</i> som en del av verksamheten.
Öka kännedomen om <i>Huskurage</i> .	Bristande civilkurage, osäkerhet, anonymitet i samhället.	Sprida metoden <i>Huskurage</i> .	Lokala Brå, Brottsförebyggande samordnare och Näringsliv och samhällsutvecklingsavdelningen, Hedemora bostäder, Polisen med samarbetspartners.	Utbildning samt informationskampanj
Öka kunskaperna om våld. Erbjud stöd till våldsutövare.	Saknas stöd idag till våldsutövare.	Kunskapshöjande insatser. Utbilda personal.	Socialtjänsten	Identifiera behov, resurser, utbildning
Alla chefer inom kommunen ska känna sig trygga i att fråga om våld i nära relationer.	Finns ett mörkertal i samhället/stigma.	Kunskapshöjande insatser. Utbilda chefer att upptäcka våld, våga fråga.	Personalavdelningen inom kommunen.	Säkerställa rutiner, erbjuda utbildning.

Prioriterat brottsproblem: Upplevd trygghet

Boverkets definition av trygghet: *Trygghet är den känsla som utlöses när individen tolkar en fysisk miljöns utformning och användning genom att sinnesintryck kombineras med såväl egna erfarenheter, som med andra individers eller mediers beskrivningar av risken för att utsättas för brott eller hotfulla situationer.*

Kort sammanfattning från lägesbilden: I den nationella trygghetsundersökningen framkommer att den upplevda tryggheten är låg i Hedemora. Kommunen är mån om att ändra på problemet och prioriterar därför upplevd trygghet som ett av fördjupningsområdena. Även i Svenskt näringslivs undersökning framkommer att 38 procent av företagen som besvarat enkäten upplever att otryggheten påverkar dem negativt.

I undersökningen från skolan (ungdomsenkäten Lupp) framkommer att eleverna i Hedemora upplever trygghet på samma nivåer som genomsnitt Dalarna.

Övergripande mål: Öka den upplevda tryggheten (Nationella trygghetsundersökningen)

Åtgärder:

- Trygghetsdialoger för att identifiera otrygga platser.
- Grannsamverkan samt tipsa om brott och anmäla oro.
- Dialoger med företagare.
- Öka förutsättningarna för sund konkurrens och kunskapsinsatser om välfärdsbrott.

Mål	Orsak	Åtgärd	Vem?	Förslag detaljerad åtgärdsplan
Ökad andel som känner sig trygga i Hedemora kommun.	Otrygg miljö, mörka platser.	Trygghetsvandringar, dialoger, identifiera orsaker och platser till otrygghet. Se över möjligheten att använda en kunskapsbaserad modell som exempelvis <i>Tryggare platser</i> .	Lokala Brå, Brottsförebyggande samordnare och Näringsliv och samhällsutvecklingsavdelningen, Hedemora bostäder, polisen med samarbetspartners.	Systematiskt arbete med trygghetsvandringar, dialoger, informationskampanj, hitta sammanhang till att tillhöra, snabb sanering av klotter och åtgärder vid skadegörelse.
Öka den kollektiva förmågan genom att införa Grannsamverkan i fler områden.	Avsaknad av gemenskap, anonymitet i samhälle.	Uppmana till <i>Grannsamverkan</i> .	Lokala Brå, kommunikation och polisen.	Utbildning, information, kampanj.
Minska andel företagare som upplever att otryggheten påverkar dem negativt (Svenskt näringslivs undersökning).	Upplevelse av ökad kriminalitet i samhället, medial rapportering, tidigare utsatthet och en allmän oro.	Dialoger med företagare. Öka förutsättningarna för sund konkurrens. Sprida kunskaper om välfärdsbrott.	Näringsliv och samhällsutvecklingsavdelningen och brottsförebyggande samordnare med företagare.	Trygghetsdialoger, kunskapshöjande insatser, sprida information.